

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^or. 4.

13. Stycznia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 4. Stycznia. —

W. c. k. wojsku zasły następujące odmiiany: Mianowani zostali: Józef Hr. Radetzky, Jenerał jazdy, *ad latus* dowodzącego Jenerała w Węgrzech, Komendantem w Ołomuńcu. JWys. Filip Xiążę Hessen-Homburg, Feldmarszałek-Lejtnant i dowodzący w Galicyi, Jenerałem dowodzącym w Illyryi, Austrii i Tyrolu. Ignacy Baron Lederer, Feldmarszałek Lejtnant i Jenerał dywizyi, Jenerałem dowodzącym w Morawii. Karol Hr. Civalart, Feldmarszałek Lejtnant i Jenerał dywizyi, dodany *ad latus* Jen. dowodzącemu w Węgrzech. Karol Baron Krojher de Helmfels, Feldmarszałek Lejtnant i dowódzca wojskowy wyższej Austrii w Lincu, mianowany Komendantem twierdzy w Koeniggraetz, a Ignacy Hrab. Hardegg, Feldmarszałek Lejtnant i Jenerał dywizyi, na tegoż miejscu dowódzca wojskowym tamże. Józef Baron Stutterheim, Feldmarszałek Lejtnant, tymczasowie dowodzący Jenerał w Galicyi i Franciszek Xawery Richter de Binnenthal, Feldmarszałek - Lejtnant i Komendant twierdzy w Wenecyi, upoważniony tymczasowie do zawiadowania jeneralnem dowództwem Lombardzko-Weneckiem, otrzymali godność tajnych Radzców, bezpłatnie. — Promieni zostali: na Feldmarszałków Lejtnantów: Jenerałowie Majorowie: Dymitry Baron Radossewicz z Rados, Radzca nadworny wojenny, na swojej posiadzie, i Alojzy Gollner de Goldenfels; na Jenerałów Majorów, Pułkownicy: J. K. Wys. Gustaw Xiążę Waza, z pułku Cesarza Alexandra, dowódzca batalijona grenadyjerów; Kajetan Baron Bianchi, dowódzca wojsk Parmeńskich na swojej posiadzie. Pułkownikami zostało 4 Podpułkowników, Podpułkownikami 9 Majorów, a Majorami 10 Kapitanów.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

N. Cesarz Jmć wyrokiem swoim z d. 14. Wrz. ustanowił statuty orderu Ś. Stanisława. Główne przepisy są następujące: Święto orderowe obchodzone będzie każdego roku w d. 8. Maja,

jako w dzień Ś. Stanisława. Order ten zostaje jak dotąd na 4 klasy podzielony. Otrzymanie orderu pierwszej klasy, wynosi oraz do stanu szlacheckiego. Cesarz Jmć przeznacza zakonowi tego orderu rocznie 150,000 złp., którato summa będzie między kommanderyje podzielona, a mianowicie: 9 kommanderyj 1szej klasy otrzymają po 4,000 złp.; 12 kommand. 2giej klasy po 2,500 złp.; 24 kommand. 3ciej klasy po 1500 złp. i 48 kommand. 4tej klasy po 1,000 złp.

Rossyja.

N. Cesarz Jmć Rossyjski, raczył najlaskawiej reskryptem swoim z d. 10. (22.) Września r. z. ozdobić Jenerała Porucznika Barona Müffling, orderem Śgo. Włodzimierza 1szej klasy, a to w osnowie następującej:

„Zdołałeś W. Panu nakoniec przy ciągłej gorliwości i przekonywającej wymowie swojej przedstawić Dywanowi, niebezpieczeństwo jego położenia, równie jak nasze szczerę chęć zachowania Państw W. Porty od zgubnych skutków, któreby była przywiodła pomysłność tak sprzyjająca orężowi rossyjskiemu na drodze zwycięstw. Oceniając godnie rady W. Pana, i własny uznając interes, zgodził się Dywan na rozpoczęcie kroków o przywrócenie pokoju. Wytrwała gorliwość W. Pana w przyprowadzeniu do skutku tego tak pożądanego zdarzenia, zjednała mu niezaprzeczone prawo do Naszej łaski, której chcąc świetnie dać dowody, mianujemy W. Pana Kawalerem orderu Ś. Włodzimierza 1szej klasy, którego znaki mające się nosić stosownie do przepisu statutów przesyłamy.“

„W. Panu przychylny
(podp.) MIKOŁAJ.“

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga pod dnia 22. Grudnia: „P. Rennenkampf, Podkomorzy i Posel W. Xięcia Oidenburgskiego na tutejszym Dworze, miał zaszczyt otrzymać dnia onegdajszego posłuchanie u N. Cesarza Jmci i N. Cesarzowej Jmci. Minister publicznego oświecenia i Jenerał jazdy, Xiążę Lieven, udarzony został W. Krzyżem orderu Ś. Włodzimierza pierwszej klasy, a Admirał Mordwinow, Członek Rady Państwa, ozdoba dyamentowa orderu Ś. Andrzeja. — Rzeczywisty Podkomorzy,

Xiażę Galiczyn, przybył tu dnia wczorajszego z Moskwy. — Radzca Stanu i Radzca przytułtejszém Poselstwie w Wiedniu, Baronde Mejen-dorf, otrzymał klucz Szambelański. Jenerałowie Majerowie: Xiażę Gorczaków z., który się odznaczył w wojnie z Turkami, Spasariew, Kom-mendant portowy w Rewlu, Orłowski Dyrektor w wydziale lasów marynarcki, Wilson szef lud-wisarni w Ijora i Wachten i. posunieni są na Jenerałów Lejtnantów. Jenerał Major Perow-ski został mianowany Jenerałem Adjutantem Ce-sarza. W marynarce, Kontr-Admirałowie Krusenstern i Ratuanów, pierwszy Dyrektor korpu-su kadetów marynarki, ostatni ze sztabu jeneral-nego marynarki, mianowani zostali Wice-Admi-rałami. — Na mocy ukazu cesarskiego z d. 18. m. dozwolono Kapelanom wojskowym powięk-szenie płacy, odpowiadające bardziej ich stop-niowi i godności.“

Dziennik Odeski z d. 21. Grudnia (2. Sty-cznia) donosi:

— Z Odessy d. 21. Grudnia. —

W ciągu ostatnich trzech dni nie zaszło nic ważnego ani w kwarantannie, ani w szpitalach. Stan zdrowia miasta jest zaspokajający. Chorzy podejrzani o zarazę, którzy się znajdowali w za-rażonej dzielnicy portowej kwarantanny, ukoń-czywszy termin przepisany, przeniesieni są do dzielnicy podróźnych, gdzie pozostaną do końca drugiego terminu obserwacyjnego. Tym sposo-bem dzielnica zarażonych jest zupełnie wolna po raz pierwszy od miesiąca Maja.

Pułkownik gwardyi Mukanów, przeznaczony przez Cesarza Jmci dla przeprowadzenia Amba-sadorów tureckich przez Moskwę do Petersburga, przybył w tych dniach do Odessy z kilko-ma Oficerami i nadwornymi ekipażami; zatrud-nia się on tym wszystkim, coby posłużyć mo-gło do wygody i przyjemności w podróży Am-bassadorów. Na każdym stanowisku pocztowém tej drogi będzie do 200 koni stało w gotowo-sci. Odjazd ich przeznaczony jest na d. 25. lub 26. b. m. Z żalem będziemy się z nimi roz-stawali, ponieważ przez swoje przyjemną manierę i grzeczność ujeli sobie publiczność Odessy.

Od d. 15. Paźdz. do d. 15. Grudnia przybyło do naszego miasta 8848 wozów, które przywioz-ły 44,779 ezetwertu zboża.

Turcja.

— Z Konstantynopola d. 10. Grudnia. —

W d. 27. z. m. przybył tu przez Rodosto Je-nerał Hr. Alexy Orłow, pierwszy rosyjski Peł-nomocnik podczas układów o pokój w Adryjano-

polu, a teraz upoważniony do nadzwyczajnego poselstwa swojego Monarchy, w towarzystwie Radzcy Stanu Buteniewa, który aż do przy-bycia P. Ribeanpierre będzie Sprawującym in-teressa przy W. Porcie; w d. 5. t. m. miał po-słuchanie prywatne u W. Sultana w koszarach Ramitczyfik i wręczył mu własnoręczny list Ce-sarza Jmci Rossyjskiego.

Pełnomocnicy Ottomańscy do układów o pokój w Adryjanopolu także tutaj z tegoż miasta przy-byli i Sadik Effendi objął znowu swój urząd, jako pierwszy Defterdar (Minister finansów.) — Wielkie zgromadzenie rady, które się regular-nie każdego tygodnia u Porty odbywa, a do któ-rego powołani są wszyscy wyżsi urzędnicy cy-wilni i wojskowi, wyjąwszy Ulemów, domyślać się może, iż rząd zatrudnia się gorliwie pole-pszeniem wewnętrznej administracyi, szczegó-lniej w wojskowości i zarządzie finansów.

Między zaszłymi niedawno odmianami w osa-dzeniu urzędów, zasługuje na uwagę złożenie z urzędu i wygnanie do Mityleny dotychczasowe-go Sachire N. iri, czyli Intendenta zaopatrywa-nia w żywność stolicy, Ahmeda Azi, przeciw-ko którego zarządowi z wielu stron zachodziły zażalenia; na jego miejsce mianowany został były dotąd dozorca magazynów zboża, Hadży Weli Effendi.

Były dotąd Mutessellim Alepu, Ali Bej, który się podczas rozruchów w Alepo w ciągu tego latu zaszłych, odznaczył, wyniesiony został na rzeczywistego Wielkorządcę Alepu, w stopniu Paszy trzytelnego. Ten sam stopień dano dotych-czasowemu Sandszabbejowi z Tekke i Hamid Pli, Ibrahimowi Paszy. W instrukcyjach dla tych na-wych Wielkorządców, włożono szczególnie ten na nich obowiązek, aby w prowincyjach sobie powierzonych zajmowali się reformą wojskową.

Doniesienia, które W. Porta odbiera z obwo-dów przez Rossyjan opuszczonych, są bardzo za-spokajające i dowodzą pomyslnie wrażenie, ja-kie sprawił wydany do Alego Paszy, dowódczy w Adryjanopolu, firman, zapewniający chrześci-janskim poddanym zupełną amnestyję i puszcz-e nie w niepamięć postępowania podczas zajęcia kraju przez nieprzyjaciela. Niebawem spodziewają się także przybycia W. Wezyra do Adryjanopolu z Szumli.

Prussy.

Król Jmci raczył Jenerałowi Lejtnantowi Karlo-witz, Gubernatorowi miasta Wrocławia, dać or-der orla czerwonego 1. klasy z gałązką dębową.

Rzeczywisty tajny Radzca i Podkomorzy, Ale-xander Baron Humboldt, przybył z Petersburga do Berlina.

Jenerał-Lejtnant i Jenerał dowodzący siódmym korpusem wojska, Baron Müffling, wyjechał z Berlina do Petersburga.

Zjednoczone Niderlandy.

Dnia 21. Grudnia, podczas posiedzeń drugiej Izby Stanów holenderskich czytano ogłoszone królewskie postanowienie, obejmujące dwa projekta dotyczące się dziesięcioletniego i rocznego budżetu dochodów. Mówią, że w tym nowym 10-letnim budżecie, podatki od żywności i trunków są o ile być może niższe, a z tąd wynika brak dopełniony będzie przychodem z cła wywozu, przywozu i przewozu pieniędzy w beczkach i cła na wodzie.

Gazeta wychodząca w Lüttich utrzymuje, że obadwa Uniwersytety w Utrechie i w Loeven mają być zniesione, a w ostatniem mieście ma być ustanowiony sąd wyższy.

Wielka Brytania i Irlandya.

Dziennik: Caledonian Mercury mówi: Dowiadujemy się z pewnego źródła, które nas jeszcze nigdy nie zawiodło, iż Xiążę Leopold Sasko-Koburgski jest tą osobą, która ma największe podobieństwo, że będzie Monarchą greckim. Francya i Anglija jest za nim, a Rossyja nie jest mu przeciwna.

Dziennik: Times, zapewnia, iż fałszem jest, że Lord Jersej mianowany został Wicekrólem Irlandyi w miejscu Xięcia Northumberland.

W dniu 22. Grudnia wprowadzona była sprawa do sądu: Kings Bench przeciwko Dziennikowi: Morning Journal, w osobach PP. Alexander, Goth i Fisher. Sędziowie przysięgli, po wysłuchaniu bardzo obszernej obrony wyżej rzeczonych Panów i repliki adwokata korony, i po krótkim naradzeniu się w pięciu minutach, uznali oskarzonych za winnych.

Francyja.

Minister spraw duchownych i publicznego oświecenia Guernon de Rauville pojechał do Caen, z powodu zaszczytnej tamże śmierci swojego ojca.

Podług postanowienia w Monitorze umieszczonego, pierwopis król. postanowienia, przez które ktoś wyniesiony jest na godność Para, lub przenosi dziedziczną godność Para na innego, lub przenacza Parowi pensyja z uposażenia Izby Parów, ma być odtąd w Archiwum Izby Parów składane.

Dla przedsięwzięcia nowych wyborów w miejscu zmarłych Deputowanych Vauquelin i Chabron de Solilhac, zwołane jest Kollegijum obwodowe wyborcze Depart. Calvados i Kollegijum wyborcze Depart. wyższej Ligery, na dzień 23. i 25. Stycznia 1830.

Monitor z dnia 24. Grudnia broni postępowania rządu francuzkiego względem 600 portugalskich zbiegów przybyłych do Francyi, którzy z początku pobierali od rządu francuzkiego regularnie dzienny żołd, Oficerowie po 3 fran., szeregowi po 1 fr. Później z S. Mała powiększej części popłynęli do Ostendy, reszta ten sam żołd pobierała. Ci, którzy nie popłynęli, i którzy nie mogli być dłużej ciężarem w owych miejscach swojego pobytu, rozproszyli się po kraju, i będą, wprawdzie nie jako korpus przez regularny żołd, lecz jako nieszczęśliwi cudzoziemcy, i nadal ile potrzeba wspierani.

Dzienniki paryzkie utrzymują, że termin zwołania Izb zawsze jeszcze ma być ten sam, to jest, około połowy Lutego 1830. Postanowienia zwołującego Izby spodziewają się w b. m.

Pierwsza Izba sądu król. paryzkiego potwierdziła wyrok pierwszej instancyi, podług której, P. Ouvrard kończący w dniu 24. Grudnia pięcioletnie swoje więzienie, zostanie nwolniony.

P. Bert, odpowiedzialny jerent Dziennika handlowego, pozwany został w dniu 29. Grudnia do szóstej Izby Sądu policyi poprawczej, ponieważ wzbraniał się umieścić całkowicie list Policyi Prefekta Mangin, jako odpowiedź na artykuł o oddalenie ze służby urzędnika policyi Mangin, który tamże był za stryja Prefekta podany.

Właściciele Dzienn: Revu britannique, Revue française, Revue de Paris, Corsaire, Figaro, Pandore i t. d. mają ważną sprawę przeciwko Dzienn: Voleur, Pirate, Gabinet de Lecture, Compilateur, Volleur politique et littéraire i t. p., żądają one wynagrodzenia za kradzieże i rozboje literackie, jakich się wspomniane Dzienniki przeciw onym miały dopuścić, i zakazu, iżby na przyszłość nic z nich nie wyjmowały.

Akademija francuzka odprawiła w d. 24. Grudnia posiedzenie, dla przybrania na nowo PP. Arnaud i Etienne za członków, na którym pomimo wielkiego zimna zebrało się mnóstwo krajowców i cudzoziemców.

Gazety paryskie wychwalają zasługi wojska francuskiego, położone, przez niego w ostatnim czasie swojego pobytu w Grecyi tak dla Greków jakoteż ogólnie przez odkrycie i odszukanie ważnych starożytności, przez wzniesienie twierdz w Morei, mianowicie arsenału w Napoli, przez przywrócenie spokojności gdzie była zaburzona, przez wspieranie zarobkowości irolnictwa i t. d.

Zapewniają, że 1500 ludzi wojska francuskiego pod rozkazami Jenerała Schneider w Morei, które miało do Francyi wracać, otrzymało przeciwny rozkaz. Dziennik Messenger twierdzi, że Anglicy Nawaryn osadzili.

Pewna dostojna osoba rozmawiając o stosunkach teraźniejszej polityki, miała powiedzieć do znamienitego człowieka: »Ze szczęście ludu jest celem troskliwości Króla. Bądź W Pan pewien, że Monarcha udarzy kraj godnym nowego roku upominkiem.«

Hiszpanija.

Królestwo Ich Mość Sycylijscy przybyli do Aranjuez w d. 8. Grudnia z południa, o trzech kwadransach na 4.

Gazeta z d. 10. w osobnym dodatku umieściła przepisy względem obrzędów, które powinny być zachowywane przy wjeździe Królowej Hiszpańskiej i jej dostojnych rodziców.

Król Hiszpański żeni się czwarty raz. Pierwsza jego małżonka była córka Ferdynanda IV. Sycylijskiego zmarłego 1819, druga, córka Króla Jana VI. Portugalii; trzecia, córka Xięcia Maksymiljana Saskiego. Xiężniczka Krystyna, która odprawi teraz wjazd do Madrytu, urodziła się d. 27. Kwietnia 1806, i jest córką panującego teraz Króla obojg Sycylii, ze związku małżeńskiego z Maryją Izabellą córką Króla Karola IV. Hiszpańskiego. Żeni się więc z wnuczką swojego ojca, której siostrą przyrodną jest Xiężna Berry a siostrą rodzoną, małżonka Xięcia Hiszpańskiego, Don Francisco.

Ameryka.

Gazety kartageńskie do d. 14. Października zawierają następujące bliższe szczegóły powstania Jenerała Kordowy. Nastąpiło ono w dniu 12. Września w Rio Negro w prowincyi Antioquia. W początku połączył się Kordowa z gubernatorem twierdzy, Jaramillo i jego bratem, którzy mu tylko 30 weteranów dostawili. Z tą garstką poszedł on do Medellin, gdzie żadnego nie doznał oporu. W d. 13. wysłał depezę do Gubernatora prowincyi, w której wyłożył mu powody swojego powstania, i wezwał go, aby zwołał osoby sądowe i urzędników, i kazał onym złożyć przysięgę, że się roszczeniom Oswobodziciela opierać będą i konstytucyi w Kukuta wierni powstaną. Zgromadzenie to nastąpiło w d. 15. Września; na tem Jenerał Kordowa oskarżył Oswobodziciela i czarnemi kolorami wystawił nieszczęście, jakie tenże podług jego twierdzenia, na kraj ściągnął. Gubernator prowincyi zgodził się z nim w tej mierze.

Lud nie zdawał się mieć wiele ochoty należeć do spisku, wszelako obojętnym był względem samych zdrajców. Aby stawić czoło wojsku, któreby przeciwko nim było wysłane, wezwali Kordowa i Jaramillo wszystkich mieszkańców płci męskiej od 14 do 50 roku do broni; środek ten nie odpowiedział ich oczekiwaniu. Albowiem, aby wyruszyć do Kauka, spodziewali się mieć 1000 ludzi, lecz ledwie tylko 200 zebrać zdołali. Miasto Antioquia nie chciało do powstania przystąpić, w czem go jeszcze poparł tamtejszy Biskup. — Równie nie powiodło się buntownikom i w innych prowincyjach; z miasta Remedios i z wielu innych miast puciekali wszyscy zdolni do broni mieszkańcy, aby nienależycie do buntu. W d. 7. Października przybył pułkownik kolumbijski Urreta z 500 ludzi piechoty, 200 huzarów i stosowną liczbą dział do Magangué, w d. 27. Września wyruszył Jenerał O' Liary ze stolicy w 700 ludzi piechoty, a w d. 7. Października przybył do Nare. Jego przednia straż wzięła w niewolę Oficera powstańców, nazwiskiem Giraldot, który z 20 ludzi stał w Guarumo. Raport urzędowy, z którego te podania są czerpane, kończy zapewnieniem, że całe powstanie jeszcze przed koncem Października będzie utlumione. Atoli z temi nadziejami niezgadają się (jak mówią Gazety nowo jorkskie) prywatne listy z Bogoty z d. 27. Września. Według tych listów Jenerał Kordowa miał być wprzód przynajmniej na półzór gorliwym stronnikiem Boliwara, i wziął się do broni tylko dla tego, aby mu nie dopuścić ujarzmić ojczyznę swoją. »Na jego wezwanie, (mówią między innymi owe listy, powstała większa część mieszkańców Antioquii, uzbroiła się i postanowiła walczyć za wolność. Za tym przykładem poszła prowincya Choco. Inne części rzeszypospolitej szukają tylko pierwszej sposobności. Dowódzca Prowincyi Pasto, Jenerał Obanda, zamyslał złączyć się z Kordową. Obawiają się nawet, aby powstanie to nierozciągnęło się aż do Bogoty.«

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Der Apotheker und der Doktor*, Oper.

Jutro: *Hanns Sachs*, Schauspiel. —